

วารสารประวัติศาสตร์ มศว ๒๕๖๖
SWU Journal of History 2023

ปีที่ ๔๘ ฉบับมกราคม-ธันวาคม ๒๕๖๖

ISSN XXXX-XXXX (Online)

กองบรรณาธิการ

กองบรรณาธิการภายนอก

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ศาสตราจารย์ ดร.นภดล ชาติประเสริฐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ตู้อองคำ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
รองศาสตราจารย์ ดร.เนื่ออ่อน ขวัญทองเขียว มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คัททียากร ศศิธรามาศ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนันท์ ปุณวรรณา มหาวิทยาลัยขอนแก่น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย นาคสีทอง มหาวิทยาลัยทักษิณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภมรี สุระเกียรติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาวุธ ธีระเอก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กองบรรณาธิการภายใน

อาจารย์สัญญา ชีวะประเสริฐ บรรณาธิการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย มุกสง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โดม ไกรปกรณ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราพร ร่วมพงษ์พัฒนา
อาจารย์ ดร.ณานิณี ไพทยวัฒน์
ดร.พรพรรณ โปร่งจิตร์
นายณัฐพล อิศรางกูร ณ อยุธยา
นายศราวุธ เพ็ญศรีโคตร

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรวัต ญ ป้อมเพชร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษระ ลินธุ์ประมา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พลับพลึง คงชนะ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชมพูนุท นาศิริรักษ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วงเดือน นาราสะจจ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ภิญญพันธุ์ พจนะลาวัณย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ธิกานต์ ศรีนารา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กัญจิกา ศรีอุดม
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธนันท์ ปุณวรรณา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พงษ์พันธ์ นารีน้อย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรชัย นาคสีทอง
ข้าราชการบำนาญ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยรังสิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารบัญ

บทบรรณาธิการ

บทความวิจัย

1. การก่อตัวทางความคิด และความหมายว่าด้วย “ความอับอาย”
ของชนชั้นนำสยามตั้งแต่ปลายอยุธยาจนถึงต้นรัตนโกสินทร์
ก่อนทศวรรษที่ 2390
พีรพัฒน์ อินทรตันรังษี 7
2. การเมืองท้องถิ่นกับการจัดการขยะมูลฝอยในกรุงเทพฯ (พ.ศ. 2479-2518)
วิภาพ หุยากรณ์ 31
3. เวชกรรมเมืองร้อนกับความรู้ทางแพทย์
ในจดหมายเหตุทางแพทย์ของสภาภาษาชดสยาม, พ.ศ. 2461-2467
สุวิสถิติ โกชนพันธ์ุ 61
4. บทสำรวจประเด็นคุณภาพการศึกษาไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2503-2514
ชัยชาญ ปรารค์ประทานพร และศิริพร ดาบเพชร 91
5. ตัวกระทำการภูมิอากาศ น้ำท่วม ฝนแล้งกับวิกฤตเศรษฐกิจสังคมสยาม
ที่ก่อเกิดการปฏิวัติ 2475
ชาติชาย มุกสง 119
6. “ศิริไลซ์” โดยเสนา: เสนาศึกษาและแพทยศาสตร
กับการนำเสนอความรู้วิทยาศาสตร์
สถาปนา เชียงจ่อหอ 159
7. ราชบัณฑิตยสถาน สำนักวิทยาศาสตร์กับการสร้างรัฐ
ด้วยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีของรัฐบาลคณะราษฎร
ดารุณี สมศรี 183
8. กรมอุทกศาสตร์ กองทัพเรือ: การรักษาเวลามาตรฐานของประเทศไทย
พจนภา ทัดดอกไม้ 203

สารบัญ

9. บทบาททางเศรษฐกิจของคนเชื้อสายจีนในเมืองร้อยเอ็ด ทศวรรษ 2470 - 2530 พีรวัฒน์ พูนสวัสดิ์พงศ์	227
10. การสร้างชุมชนมุสลิมที่เข้มแข็งภายใต้รัฐที่ไม่ใช่อิสลาม: มองผ่านประวัติศาสตร์การก่อตั้งชุมชนมุสลิมภายใต้ราชวงศ์หยวน ธนโชติ ประหยัดทรัพย์ และอับดุลรอญิง สือแด	251
11. ความหลากหลายทางชาติพันธุ์ในอัตลักษณ์วัฒนธรรมจังหวัดน่าน ปิยะนาถ อังควาณิชกุล	283
12. บทบาทศูนย์วัฒนธรรมอิหร่านต่อความสัมพันธ์ระหว่างไทยและอิหร่าน พรพรรณ โปรงจิต	307
บทความวิชาการ	
13. การรับมือของสยามต่อฝรั่งเศสเหนือพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง ก่อนวิกฤติปากน้ำ ค.ศ. 1893 รูนพงศ์ ลือขจรชัย	321
14. สมาคมพ่อค้าอันยิ่งใหญ่ที่สุดแห่งจักรวาล: จุดเริ่มต้นและจุดจบ ของบริษัทอินเดียตะวันออกของอังกฤษ รัชตพงศ์ มะลิทอง	351
15. พระสนมมุสลิมในราชสำนักรัตนโกสินทร์ พีรพัฒน์ เพชรบรรพ์	379
บทวิจารณ์หนังสือ	
16. เป็นจีนเพราะรู้สึก: ประวัติศาสตร์เสื้อผืนหมอนใบที่พึงสร้าง สหฤทธิ์ รวยรื่น	409
17. ประวัติศาสตร์แมว จีรพล เกตุจุมพล	417

บทบรรณาธิการ

วารสารประวัติศาสตร์ ของภาควิชาประวัติศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเปลี่ยนรูปแบบวารสารจากฉบับพิมพ์ มาเป็นออนไลน์ตั้งแต่ฉบับนี้เป็นต้นไป แต่ยังคงมีจุดประสงค์ที่จะเสนอบทความวิชาการ และบทความวิจัยในสาขาวิชาประวัติศาสตร์ และสาขาที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีผู้ทรงคุณวุฒิ(Peer Review) อ่านบทความสามท่านต่อบทความ หวังว่าการทำงานของเราจะยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาประวัติศาสตร์และผู้สนใจทั่วไป

วารสารขอเชิญชวนทุกท่านที่สนใจส่งบทความ และบทวิจารณ์หนังสือ เพื่อพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารฉบับต่อไป โดยวารสารประวัติศาสตร์ มีกำหนดออกปีละ 1 เล่ม ตีพิมพ์บทความประมาณ 10-12 บทความต่อเล่ม โดยบทความควรมีความยาวไม่เกิน 20 หน้า

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่านที่ส่งบทความมาให้เราพิจารณา และขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่าน

หมายเหตุ วารสารประวัติศาสตร์ (Journal of History) เปลี่ยนชื่อเป็น
วารสารประวัติศาสตร์ มศว (SWU Journal of History) ตั้งแต่ฉบับนี้เป็นต้นไป